

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/198342,75-lat-temu-amerykanski-bombowiec-strategiczny-Boeing-B-50-Superfortress-dokonal.html>
03.05.2024, 04:42

75 lat temu amerykański bombowiec strategiczny Boeing B-50 Superfortress dokonał pierwszego lotu dookoła świata bez międzylądowania

Data publikacji 01.03.2024

Działania amerykańskiego i brytyjskiego lotnictwa podczas II wojny światowej pokazały dobitnie, że bombowce stanowią istotną część wyposażenia sił zbrojnych.

Za ich sprawą udało się przenieść wojnę na daleko za linie frontu, na tereny gdzie istniały cele o żywotnym znaczeniu dla produkcji zbrojeniowej. Zagadnienie to szczególnie interesowało Amerykanów, którzy podczas dziennych nalotów na III Rzeszę wypracowali skuteczny system obejmujący zarówno zaawansowane samoloty bombowe jak i koncepcję ich użycia.

Te doświadczenia stały się szczególnie cenne w momencie rozpoczęcia zimnej wojny. **Związek Sowiecki dysponował olbrzymim terytorium**, które podczas II wojny światowej pozwoliło mu na zorganizowanie na zapleczu licznych zakładów przemysłowych produkujących na rzecz Armii Czerwonej. **Amerykanie prowadzili swoje prace rozwojowe nad bombowcami strategicznymi w kierunku stworzenia maszyn zdolnych to terytorium skutecznie atakować.** Zarówno bronią konwencjonalną jak i atomową.

Boeing B-50 Superfortress „Lucky Lady II” podczas tankowania w locie. Źródło: Wikimedia Commons

Projekcja siły

Amerykańskie siły powietrzne od 1948 r. dysponowały bombowcami Boeing B-50 Superfortress, które były rozwinięciem sławnych B-29 Superfortress. Nowa konstrukcja mogła latać z prędkością 634 km/h na odległość 3800 km i przenosić 9 ton bomb. To czyniło z tego samolotu groźne narzędzie wojenne, zwłaszcza w momencie kiedy w jego komorze bombowej znajdowała się bomba atomowa. **Aby dopełnić zalet tej maszyny Amerykanie dostosowali ją do tankowania w locie**, co znacznie wydłużyło jej zasięg.

B-50 Superfortress i możliwość przenoszenia przez nią uzbrojenia na duże dystanse wymagała godnego zaprezentowania światu. Takim pretekstem stał się pomysł lotu dookoła kuli ziemskiej bez międzylądowania, czego jeszcze nie dokonał nikt na świecie.

Do tego celu wytypowano samolot z 43 Grupy Bombowej o nazwie własnej „Lucky Lady II”. Specjalnie do rekordowego lotu zwiększono liczebność załogi do 14 osób, w tej liczbie znajdowało się aż trzech pilotów. Dowództwo nad nimi objął kapitan James Gallagher.

26 lutego 1949 r. o godz. 12:21 „Lucky Lady II” wystartowała z lotniska Carswell w Teksasie. Jej trasa była wyznaczona punktami, w których oczekiwały na nią powietrzne tankowce. Pierwsze spotkanie z KB-29M Superfortress miało miejsce nad Azorami, kolejne nad Arabią Saudyjską, trzecie nad Filipinami czwarte i ostatnie nad Hawajami. **Po 94 godzinach i 1 minucie bombowiec dotarł do lotniska startu.**

Na jego przybycie oczekiwali: dowódca amerykańskiego lotnictwa strategicznego generał Curtis LeMay, sekretarz sił powietrznych Stuart Symington, szef sztabu sił powietrznych generał Hoyt Vandenberg i dowódca 8. Armii Powietrznej generał Roger Ramey. Załoga B-50, w uznaniu ich zasług, została odznaczona Distinguished Flying Cross przyznawanym za niezwykle osiągnięcie lotnicze. Amerykańskie Narodowe Stowarzyszenie Aeronautyczne, za „najbardziej doniosły lot roku”, przyznało im „Mackay Trophy”. Od amerykańskiego Stowarzyszenia Sił Powietrznych i Kosmicznych otrzymali „Air Age Trophy” w uznaniu znaczącego wkładu na rzecz propagowania lotnictwa.

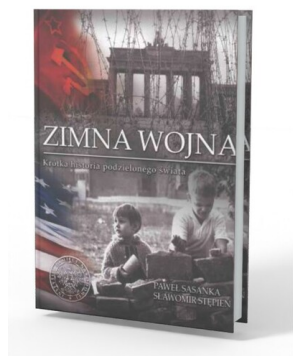
Skutki lotu

Siły powietrzne USA tym lotem udowodniły światu, że są w stanie przetransportować broń atomową w dowolne miejsce na kuli ziemskiej. To całkowicie zmieniło postrzeganie przyszłych konfliktów z lokalnych na globalne. Amerykanie pokazali, że są potęgą militarną, z którą nie mogą równać się ich oponenti. **Związek Sowiecki znalazł się w niekorzystnej sytuacji**, gdyż nie dysponował lotnictwem strategicznym mogącym zagrozić terytorium USA i Wielkiej Brytanii. Skopiowany przez nich Boeing B-29 Superfortress, produkowany jako Tupolew Tu-4, nie mógł się poszczycić takimi możliwościami operacyjnymi. Rosjanie nie dysponowali również skutecznym systemem tankowania w locie, który był podstawą amerykańskiego sukcesu.

W ZSRS przystąpiono do opracowywania nowego bombowca spełniającego wymogi współczesnego pola walki. Szczególne zasługi w rozwoju sowieckich konstrukcji miał Władimir Miasiszczew, którego biuro konstrukcyjne w styczniu 1953 r. oblatywało bombowiec M-4 zdolny razić cele na terenie Stanów Zjednoczonych. Prace prowadzono również w biurze Andrieja Tupolewa, które odniosło największe sukcesy w konstruowaniu bombowców strategicznych. Do dnia dzisiejszego w służbie Federacji Rosyjskiej pozostają bombowce konstrukcji Tupolewa – turbośmigłowy Tu-95 i odrzutowy Tu-160.

Państwa zachodnie również dostrzegły konieczność rozwoju bombowców strategicznych. Amerykanie opracowali legendarną już maszynę – Boeing B-52 Stratofortress, która pozostaje do dnia dzisiejszego w służbie. Anglicy postawili na rozwój bombowców strategicznych serii „V” – Vickers Valiant czy Handley Page Victor zdolnych do przenoszenia broni atomowej.

Instytut Pamięci Narodowej przygotował szereg publikacji poświęconych zagadnieniu zimnej wojny oraz lotnictwa. W 2010 r. w Centrum Edukacyjnym IPN „Przystanek Historia” zaprezentowaliśmy wystawę „Zimna wojna. Krótka historia podzielonego świata”, której towarzyszyło wydanie publikacji pod tym samym tytułem.

28 marca 2023 r. Biuro Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej zorganizowało ogólnopolską konferencję naukową „Komunistyczna propaganda w czasach zimnej wojny 1945-1991”, która przedstawiła zagadnienie propagandy w ujęciu komparatystycznym – pokazała różnice oraz podobieństwa w funkcjonowaniu mechanizmów i recepcji propagandy w poszczególnych państwach Bloku Wschodniego.

Konferencja
„Komunistyczna

O działaniach strategicznych lotnictwa w okresie II wojny światowej mówi wydana w 2022 r. książka Grzegorza Śliżewskiego pt. „[Karmazynowy błękit nieba](#)”. Niniejsza pozycja przedstawia opis pracy I Polskiego Skrzydła Myśliwskiego dzień po dniu, wszystkie loty bojowe i operacyjne, zwycięstwa, straty, a nawet urlopy pilotów. Zawiera ustalenia, w jakich operacjach uczestniczyli polscy lotnicy, jakie były cele eskortowanych bombowców i efekty wykonanych zadań. Książkę można nabyć w naszych księgarniach stacjonarnie lub online.

12 grudnia 2023 r. na warszawskim lotnisku Babice, z udziałem prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego, została zaprezentowana gra „[Lotnicy - wojna w przestworzach](#)”. Nowy projekt gamingowy [Biura Nowych Technologii IPN](#) nawiązuje do losów bohaterów II wojny światowej – polskich asów przestworzy, którzy na podniebnych szlakach Europy wykuwali chwałę polskiego lotnictwa. Gra zawiera w sobie elementy zręcznościowe oraz zagadki logiczne. Fabuła jest oparta na prawdziwych wydarzeniach i postaciach polskich lotników odbywających służbę w powietrzu w czasie II wojny światowej. W grze zaimplementowano moduł Journala (dzienników), zawierający kompendium wiedzy historycznej, do której nawiązuje projekt. Gra jest darmowa i można ją pobrać z platformy [STEAM](#).

Dopełnienie gry „Lotnicy - wojna w przestworzach” stanowią [scenariusze lekcji dla nauczycieli](#) oraz [quiz](#) skorelowane z fabułą.